

Land — og see, hvorledes de seige flygte bort med deres Capitaler, uagtet de vare sikke, naar de stode Ryg imod Ryg; det er et Folkesfærd, hvis Virkefærd er meget udbredt; den hele Verden ligger udbredt for dem, til at de kunne udsætte deres Capitaler der. Altsaa, jeg siger, at der er al Grund til at tage netop det omhyggeligste Hensyn til Panthaverne — hvilket jeg ogsaa har gjort —, thi der kunde fremkomme meget store Under, dersom det ikke i og for sig stod fast, at Panthaverne staae sig vel ved, at der blev forlangt Afløsning; jeg siger i og for sig, men jeg troer ogsaa, at det er godt for vort Land, at der vises en saa stor og angstelig Omhu for Panthaverne; thi det er netop et Middel til, at fremmede Capitaler desto lettere ville søge herind.

Jeg skal nu gaae over til et Par mere enkelte Bemærkninger i den ærede Rigsdagsmands Foredrag, og da først til den Frygt, som han nærer med Hensyn til Bestemmelsen i § 1. Jeg vil ikke her paaberaabe mig, at der skal hengaae 20 Aar, inden de Indskrænkninger, der ligge i Resolutionen af 6te Juni 1806, skulle havees; thi det er aabenbart, at mange Gaarde tidligere ville gaae over til at blive frie; men jeg vil derimod gjøre opmærksom paa, at der ikke ved denne Bestemmelse er nogen Fare for, at Eiseiendommene skulle gaae tilgrunde, da de ere fordeelte paa en Mængde forskjelliges Hænder, hos en Mængde forskjelliges Selveiere. — Med Hensyn til, hvad der er blevet bemærket om § 5, skal jeg tillade mig at yttre, at jeg troede, at denne Paragraph var affattet saaledes, at den nærmest gjaldt de Gaarde, der stode i Godsforhold; thi der stauer jo udtrykkeligt: „Hver Eier af en Gaard, der kun kan bruges med en Fæstet eller Forpagningsret“; heraf følger jo altsaa, at de Gaarde, som kunne bruges af Eierne, ere udelukkede fra denne Lovens Bestemmelse. Imidlertid skal jeg, da der er reist Tvivl om dette Spørgsmaal, tage det under Overveielse. Den ærede Rigsdagsmand gjorde den Bemærkning, at der ikke var truffet Bestemmelser, hvorved Panthaveren kunde sikkes for de Tab, der kunde være en Folge af, at Pantet forfaldt i Mellemtiden, eller at store Skatterestancer paadrogess; jeg anerkjender

fuldkommen Gyldigheden af disse Bemærkninger og skal søge at afhjælpe det til en senere Behandling. — Den ærede Talers Anskuelse om § 56 var en Misforstaaelse; min Mening — den er maaskee ikke udtrykt saa tydeligt, som man kunde ønske det, deri giver jeg ham Ret — er, at i de i § 56 omtalte Tilfælde forfalder strax den hele Kjøbesum til Betaling.

Jeg skal nu gaae over til de Bemærkninger, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2det District (Tscherning), har fremsført. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede, at han troede, at man i Creditindretninger, i Creditforeninger kunde finde hensigtsmæssige Taxationsmænd. Jeg skal ikke gaae ind paa Bedømmelsen af denne Tanke; thi det er mig ikke klart, hvorledes den ærede Rigsdagsmand har tænkt sig, at den skulde gennemføres, men, naar den fremtræder i et mere bestemt Forslag, og det bliver mig meddeelt, skal jeg ikke undlade at tage det under omhyggelig Overveielse. Den ærede Rigsdagsmand fremsførte ogsaa som den maaskee rigtigste Fremgangsmaade ved Taxationen, at man ikke skulde taxere den enkelte Gaard for sig, men det hele samlede Fæstegods under Et, og derpaa bestemme den enkelte Gaards Værdi efter det Forhold, hvori den stod til hele det samlede Fæstegods. Jeg har ikke denne Taxationsmaade, og den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 1ste District (B. Christensen) gjør mig Uret i den Henseende; jeg vil nemlig, at hver enkelt Gaard skal taxeres, og dette Forslag er altsaa et nyt. Denne Taxationsmaade vilde nu vistnok have flere væsentlige og store Fordele, det nægter jeg paa ingen Maade; den vilde have den store Fordeel for Godseieren, at han paa eengang kunde faae opgjort sit hele Forhold. Jeg anseer det imidlertid for at være en Selvsølge, at, dersom man skulde bruge denne Taxationsmaade, saa maatte ogsaa den hele Taxationssum strax være forfalden til Betaling; endvidere anseer jeg det for at være en Selvsølge, naar den skulde komme til Anvendelse, at Fæsterne derom maatte være enige. Om man med de Indskrænkninger, som denne Taxationsmaade saaledes medfører, skulde kunne gaae ind paa den, derom drifter jeg mig ikke til